

Tulok Fanny Fruzsina

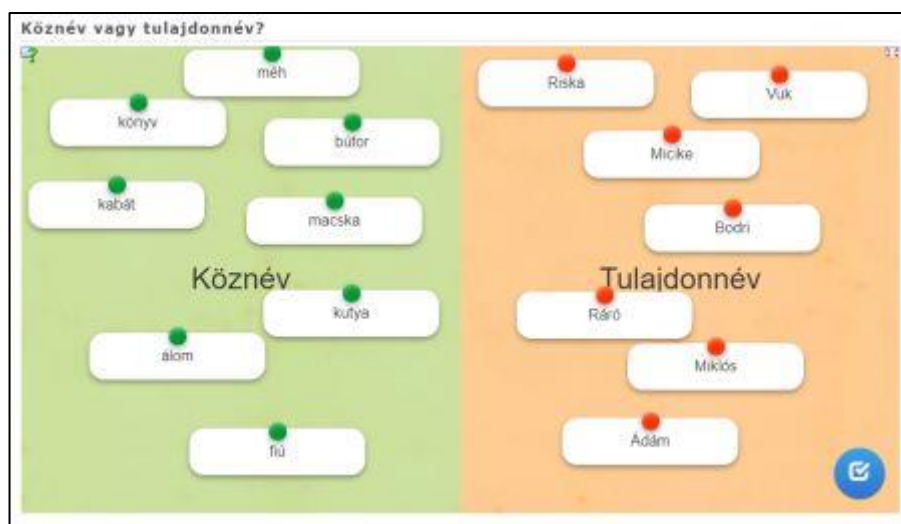
Beszámoló a győri SZE Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola tanítóversenyéről

Tisztelt Olvasók!

A győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar egyik gyakorlóintézménye, az Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola minden évben meghirdeti tanítói versenyét a kar harmadéves hallgatói számára. Közülük bárki jelentkezhet a versenyre, aki érzi magában az elszántságot, hogy a kötelező gyakorlati órákon kívül a megmérettetésre is játékos és interaktív órát állítson össze.

A verseny két fordulóból áll. Az elsőt a tavaszi félévben rendezik meg. Ekkor 1–4. osztályig a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak közül sorsolják ki a hallgatók között, hogy ki melyik osztályban, illetve milyen tárgyat fog tanítani. A felkészülésre egy hét áll rendelkezésre. A tanítási órán a hallgatón kívül két tanító vesz részt, akik a zárótanítás szempontjai szerint pontozzák az órát. A tanóra értékelését viszont a hallgatóknak a zárótanítástól eltérően nem szóban, hanem írásban kell megtenniük. A második, őszi fordulóra azok juthatnak tovább, akik az első fordulóban minimum nyolcvan százalékot teljesítettek. A második fordulóba továbbjutott hallgatók választott műveltségi területüknek megfelelően 5. és 6. osztályban taníthatnak. A felkészülésre ezúttal is egy hetet kapnak az ekkor már végzős hallgatók.

Amikor a SZE tanító szakos hallgatójaként harmadéves lettem, én is elindultam ezen a versenyen, a 2018/2019. tanév tavaszi félévében. Az első forduló sikeres teljesítése után a következő tanév őszén a második fordulóra készülhettem, amikor műveltségi területem, a magyar nyelv és irodalom tantárgyat kellett tanítanom 6. osztályos tanulók számára. Az órám témája a tulajdonnevek helyesírása volt, azon belül is a személy- és az állatnevek helyesírása. Erről a szakvezetők által elkészített tananyag-kijelölő tájékoztatót, amely a tanítandó témakört, a tananyagot, az előző óra anyagát, illetve a tananyagot megalapozó ismereteket, a tanítási-tanulási, képzési és nevelési feladatokat, valamint az óra tervezéséhez adott javaslatokat tartalmazta. Ennek átvétele után egy hetem volt arra, hogy olyan órát állítsak össze, amellyel elmélyítem a tanulók már meglévő tudását. Helyesírási és anyanyelvi kommunikációjuk pallérozásán túl nagy hangsúlyt fektettem a szociális kompetencia fejlesztésére is. Ennek érdekében változatos munkaformákat alkalmaztam, valamint több olyan feladatot próbáltam készíteni, amelyek a kooperációt erősítik. Az órát folyamatos gyakorlással kezdtük, amelyen a gyerekek a kerekasztal módszerével átismételték mindazt, amit a főnévről tudnak: ehhez négy vagy öt főből álló csoportokat alakítottunk ki az ülésrend alapján. Az óra következő feladata, amely egyben a motiváció felkeltését is célozta, egy LearningApps applikációval (1) készített játék volt, amelyben a tanulóknak a felvillanó szavakat kellett csoportosítaniuk aszerint, hogy köznevet vagy tulajdonnevet látnak-e (1. kép).

1. kép
Köznév vagy tulajdonnév?

Ebben a feladatban szándékosan csupán személy- és állatnevek kerültek a tulajdonnevek csoportjához, hiszen ez volt a tanóra anyaga. Csokonai Vitéz Mihály példáján keresztül megbeszéltük, hogy milyen részekből áll egy személynév, miközben arra is utaltam a gyerekeknek, hogy a költő munkásságával majd a következő tanévben fognak megismerkedni. Ezután a régies írásmódú családnevekkel folytattuk. Felolvastam a tanulóknak néhány ilyen családnevet, majd az 1. táblázat szerint csoportosítottuk őket (Széplaki 2014 alapján). Az első három sort (*y*, *cz*, *ch* betűs nevek) frontális osztálymunkában töltöttük ki, az utolsó három sort (*ts*, *ew*, *s* betűs nevek) pedig párban kellett megoldaniuk.

1. táblázat
Régies írásmódú családnevek

Régies betű	Kiejtett változat	Mai betű	Példa
y	i	i	Thököly, Sigray, Baradlay
cz	c	c	Rákóczi, Apáczai
ch	cs	cs	Széchenyi, Keöcherepy, Kemechey
ts	cs	cs	Tsétsi, Babits, Batsányi
ew	ö	ö	Thewrewk
s	zs	zs	Pais, Sigray

Rákérdeztem arra is, hogy melyik helyesírási elv érvényesül ezekben a szavakban. Ezután a tanulók *-val/-vel* raggal látták el a régies betűkapcsolatokat tartalmazó családneveket, miután felhívtam a figyelmüket arra, hogy a kiejtett hangok között hasonulás történik, amelyet írásban is jelölünk. A következő feladatban visszakanyarodtunk a régies írásmódú családnevekhez úgy, hogy először ki kellett választaniuk néhány újabb név helyes írásmódját (például *Babits* vagy *Babics*; Széplaki 2014

Nagy izgalommal vártam ezt az órát, hiszen abban az osztályban taníthattam, amelynél a felső tagozatos gyakorlatomat töltöttem, így nem ismeretlen tanulókkal kellett dolgoznom. Az első percek után egy felszabadult, jó hangulatú, de fegyelmezett órát tudtunk megvalósítani a diákokkal, amelyben mindannyian kellemesen éreztük magunkat.

Az eredményhirdetésre a 2019/2020. őszi félév utolsó napján került sor. Izgatottan vártuk, hogy miként alakult a verseny, ahol a helyezések mellett egy további eredményre is kíváncsiak voltunk: azok a versenyzők ugyanis, akik a megmérettetésen összesítésben elérik a 90%-ot, mentesülnek a zárótanítás alól, azaz automatikusan jelessel teljesítik azt. Ezt az indulók közül szinte mindenkinek sikerült elérnie, a verseny pedig a következő eredménnyel zárult:

I. helyezett: Tulok Fanny Fruzsina, magyar nyelv és irodalom műveltségterület

II. helyezett: Pászli Fruzsina, vizuális nevelés műveltségterület

III. helyezett: Asbóth Lilla, ember és társadalom műveltségterület.

Összességében elmondhatom, hogy a versenyen kamatoztatni tudtam az elmúlt félévek során elsajátított módszereket. A gyakorlatok során rengeteget tanultam a szaktársaimtól és a szakvezetőmtől is, ezért különösen sokat jelentett számomra, hogy a szerencsés sorshúzás révén nála taníthattam a verseny folyamán is. A zárótanítás alóli mentesülés mellett megtisztelő hagyománynak tartom, hogy az iskola az évszáró alkalmával oklevéllel és virágcsokorral ajándékozza meg a helyezést elért kistanítókat. Nincs annál nagyobb élmény, mint amikor az évekig tartó kemény munka gyümölcse beérik, és az egész iskola előtt vehetjük át az elismerő dokumentumot.

Hálás köszönettel tartozom mindezért a győri SZE Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola tanári karának, akik minden évben megszervezik az Apáczai Csere János Kar hallgatói számára ezt a versenyt. Olyan lehetőségek nyílnak így meg a versenyzők előtt, amelyek később is hatással lehetnek a pedagógusi pályájukra. Fantasztikus élményekkel gazdagodhatott mindenki, aki részt vett rajta.

Győr, 2020. február 22.

Üdvözlettel:

Tulok Fanny Fruzsina
tanító szakos hallgató
Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar

Irodalom

Széplaki Erzsébet 2014. *Nyelvtan 6. Munkafüzet*. OFI – Apáczai Kiadó. Budapest.

(1) LearningApps. <https://learningapps.org> (2020. február 22.)

(2) WordArt. <https://wordart.com> (2020. február 22.)

Tulok, Fanny Fruzsina: Report on the competition primary school teachers at the SZE Öveges Kálmán Primary School in Győr

Az írás szerzőjéről

Tulok Fanny Fruzsina

egyetemi hallgató

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar, Győr

tulok.fanny[kukac]gmail.com